

նափոր ավետարանները Խորանաշատում և Գեա-
կա վանքում 79 - 81. Գրիգոր Խաղբակյան, մահը
Գանձակի պատերազմում 1222 թ. և մահարձանը
Քեղվածորում չուր հարթաքանդակ ձևավոր
պատկերով 81—82. Աղշոց Ս. Ստեփանոսի շի-
նությունը և նվիրատվութուններ Զագա կնոջ
հետ 82—84. Գրիգորի վորդին Վասակ՝ շինող Պո-
ղոս-Պետրոս չեկեղեցու 84—85. Ժամանակի Յե-
րեմիա վանահայրը ըստ արձանագրության և
Վարդանի Դանիելի մեկնության հիշատակարանի.
Աշոտ (վորդի Վասակա և թոռն Գրիգոր Խաղբա-
կյանի) 86:

Ե.

Պոռե մեծ իւլիանը (1223—1284). — Վասա-
կի մահը և Պոռշի հաջորդութունը 86 - 87. Զա-
լաեղզիների արշավանքը և Իվանելի պարտութու-
նը Կոտայքում 87—88. Թաթարների արշավանքը
և նրա ազդած սարսափը 89—90. Ավագի և մյուս
իշխանների հնազանդութունը 91. Պոռշ առնում
է Դավիթը 91. Պոռշ մասնակից Բաղդատի և Մու-
ֆարդնի առման թաթարների կողմից 93—94.
Պոռշ իբրև հերոս Կեչառեցու Վոլբի մեջ 95.
մասնակցութունը չեկեղեցական գործերի մեջ
95—97, Պոռշ «աշխարհաշեն». Գեղարդի վանքի
գնումը Ավագից 98—102. Վիմափոր տաճարները
և նվիրատվութուններ 103 -105. Վիմափորների
նկարագրութուն, քանդակներ 106—115. Ճար-
տարապետը Գալձագ 114 և 291. Թանաթի
վանքի շինութունը. նկարագրութուն և քան-
դակներ 115 -117. Պոռշի «գարբասի» և չեկե-
ղեցու մնացորդներ Բաշքյանդում 124—125. Մար-
տիրոս գլուղի շինութունը Պոռշի և նորա վորդի
Ամիր-Հասանի հրամանով 126 -129. Խաչքար և
մատուռ Մարտիրոս և Գեոմյուր գլուղերում
«ձեռամբ Շնահուրի» 127. 130. Խաչքարեր Պոռշի
և վորդոց հիշատակությամբ. մահը 1284/5 թ. և
թաղումը Կեչառուքում 136:

Զ.

Պապաբ (+1298) յեվ Ամիր-Հասան Ա.
(+1292). — Պապաբ հաջորդ Պոռշի 137—141.
սպարապետ 142. նրա վիմափոր ժամատունը
Գեղարդում 143. նվիրատվութուններ 144—145.
մասնակից Անավարդեցու դեմ գումարված ժո-
ղովին և մահը 145—146:

Ամիր-Հասան Ա.ի հիշատակութուններ ար-

ձանագրութունների մեջ 146. ամուսինը Թաճեր
147. Մաթթեսու վարդապետի վիմափորները Մար-
տիրոսում Ամիր-Հասանի հրամանով 148—149.
նկարագրող ավետարանը և արվեստը 149—152.
հիշատակարանը Ամիր-Հասանի կյանքի և մահ-
վան նկարագրությամբ 152. Ոժոպի Շմավոն գրչի
հիշատակարանը նույն բովանդակությամբ 153—
154. Թաճերի արձանագրութունը Թանաթի վան-
քում 154:

Է.

Պոռեյաններ ԺԳ. դարու հայ արվեստի
պատմության մեջ. - Գեղարդա վիմափոր շենքե-
րը 155. վիմափոր տաճարների ծագումը 156.
Գեղարդա վիմափորները տաճարով և դավիթների
ձևերով, զարդարանքով հատուկ ժԳ. դարու
ճարտարապետության 157—8. բուսական և
պտուղների զարդարանք նա և գմբեթների ճա-
ռագալիթների մեջ 158—160. շղթայված առ-
յուծները վիշապազուխ պոչերով (տ. չեր. 291),
չեղան գլուխը բերանին ող բռնած և մագիլների
մեջ խոյ արծվի միութունը վորպես զինա-
նշան 161. Զինանշանների կամ նշանակների
(СИМВОЛ) փոփոխակներ զանազան դարերում և
զանազան ազգերի մեջ 161—162. առյուծ հար-
ձակված ցուլի վրա 163. իրար հետ կովող թե-
վավոր կամ անթի կիշապներ 163 165. առ-
յուծի մարմնով և մարդկալին գլխով թիավոր
սֆինքսներ 165. Թռչնազուխ կարճառյուծներ և
աղջկազուխ թռչնամարմին պարիկներ 166. սրանց
կրկնութունը հեթանոսներից, ասորա-բաբելյացի-
ներից, սասանյաններից սկսած անզգալի փոխ-
ազգեյութուններով քրիստոնեական և մահմեդա-
կան արվեստների մեջ 168.

ԺԳ. դարու հայ արվեստի վերածնության
տարրերը Ժ.-- ԺԱ. դարու արվեստի մեջ, սա-
սանյան, միջագետական (նաև արաբական) հին
ավանդների հետ 169:

Մահմեդական և հայ արվեստների իրական
փոխազդեցութուններ. շենքեր Անիում, Խլաթում
և Փ. Ասիայի սելջուկների մեջ հայ արվեստի
ազդեցությամբ. կրկնահարկ շենքեր հայ և սել-
ջուկ արվեստների մեջ, ձևերի և քանդակների
նմանութուններ 169—173. ապիկված և հախ-
ճապակյա անոթներ Անիում, ապիկված աղյուսի
հազվադեպ գործադրութուն և հայ շենքերում
173 - 164: